

Μακεδονικά

Vol 23, No 1 (1983)

Νικολάου Κρουσουλούδη, Ο βίος και το έργο του εθνομάρτυρος μητροπολίτου Χίου Πλάτωνος Φραγκιάδου (1776-1822)

Αθαν. Αγγελόπουλος

doi: [10.12681/makedonika.356](https://doi.org/10.12681/makedonika.356)

Copyright © 2014, Αθαν. Αγγελόπουλος

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Αγγελόπουλος Α. (1983). Νικολάου Κρουσουλούδη, Ο βίος και το έργο του εθνομάρτυρος μητροπολίτου Χίου Πλάτωνος Φραγκιάδου (1776-1822). *Μακεδονικά*, 23(1), 415-416. <https://doi.org/10.12681/makedonika.356>

γίστηκε ἀπ' τὴν Κοινότητα καὶ τὰ μοναστήρια καὶ στάλθηκε τὸ μὲν πρωτότυπο στὸν βασιλέα Κωνσταντῖνο "τὸν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους διάδοχον τῶν αὐοιδίμων Αὐτοκρατόρων, τῶν Ἰδρυτῶν τῶν ἱερῶν μονῶν", ἀντίγραφα δὲ στὴ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, σὲ ὅλες τὶς κυβερνήσεις τῶν Ὀρθοδόξων κρατῶν καὶ στὰ μέλη "τῆς ἐν Λονδίῳ Πρεσβυτικῆς Συνδιάσκεψης". Ἡ εἰκόνα τοῦ "Ἄξιόν Ἔστι" τυπώθηκε καὶ στὶς ἐπίσημες ὁμολογίες τοῦ ἔθνικοῦ ἀγιορειτικοῦ δανείου τοῦ 1931, μετὰ τὴν ἀνεκτίμητη προσφορά ἀπ' τὰ μοναστήρια τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῶν ἀγιορειτικῶν μετοχιῶν πρὸς ἀποκατάσταση τῶν ἀκτημόνων καὶ τῶν προσφύγων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Τὸ 1963, μὲ ἀφορμὴ τὸν ἐπίσημο ἑορτασμὸ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἡ πάνσεπτη εἰκόνα μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ μὲ τὴ συνοδεία μητροπολιτῶν, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, τὸν ἀντιπροσώπων τῶν μονῶν, τῶν διακονητῶν τοῦ Πρωτάτου κ.ἀ., μεταφέρθηκε στὴν Ἀθήνα, ὅπου τὴν ὑποδέχθηκαν μὲ ἐξαιρετικὲς τιμὲς, βαθύτατη εὐλάβεια καὶ συγκίνηση. Πλήθος πιστῶν τῆς πρωτεύουσας εἶχαν ἔτσι τὴν εὐκαιρία νὰ προσκυνήσουν τὴ σεβάσμα καὶ ἱστορικὴ εἰκόνα, ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ ἐβγαίνει ἀπὸ τὸ ἱερὸ λίκνο τῆς. Ἀπὸ τὶς 35 εἰκόνας ἀξιολογότερες εἶναι οἱ εἰκόνας-ἀντίγραφα «Ἄξιόν Ἔστιν», ἱστορικὴ δὲ καὶ ἔθνικὴ σημασία ἔχει ἡ ὑπ' ἀριθμ. 25, ποῦ παριστάνει τὴν εἰκόνα «Ἄξιόν Ἔστιν», σὲ ὁμολογία τοῦ ἔθνικοῦ ἀγιορειτικοῦ δανείου τοῦ 1931. Στὴν ὁμολογία αὐτὴ γράφονται τὰ ἑξῆς: «Ἑλληνικὴ Δημοκρατία. Ἐθνικὸν ἀγιορειτικὸν δάνειον 6% τοῦ 1931 (νομ. 5377). Ὁμολογία ὑπ' ἀριθμ. 4 ἔτι δραχμ. 900.000 ἐκδιδομένη δυνάμει τοῦ ἀνωτέρου νόμου 5377 καὶ τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1933 Προεδρικοῦ διατάγματος. Δυνάμει τοῦ παρόντος τίτλου καὶ συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμ. 288/933 ἀπόφασει τοῦ προέδρου τῶν ἐν Θεσσαλονικίᾳ ἐφετῶν ἐκδίδεται κατὰ τοὺς παρακατιόντας ὄρους τῆς γενικῆς ὁμολογίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς μονῆς Σίμωνος Πέτρας ἡ παρούσα ὁμολογία ὀνομαστικῶς κεφαλalaὶν ἐκ δρχ. ἑνεακοσίων χιλιάδων ἐπὶ τόκῳ 6% ἐτησίως συνιστωσῶν τὸ τμήμα τοῦ μετοχίου Πλεῦκος. Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν δηλοῖ καὶ ὑπόσχεται ὅτι τὴν 15 Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους, θέλουσι καταβάλλεσθαι εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τὴν ἀνωτέρω μονὴν ὅ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου κεφαλαίου ἀντιστοιχοῦντες ἐτήσιοι τόκοι ἐκ δραχμῶν πενήντην τεσσαράντην χιλιάδων (54.000). Γίνεται μνηεὶ ὅτι καταβληθέντων τῶν μέχρι τῆς 14 Ἀπριλίου 1933 ὀφειλομένων τόκων ἡ δυνάμει τῆς παρούσης ὁμολογίας ἀπορρέουσα ὑποχρέωσις πληρωμῆς τοιούτων ἀρχεται ἀπὸ τῆς 15 Ἀπριλίου 1933. Κείμενον γενικῆς ὁμολογίας. Πρὸς πληρωμὴν τοῦ τμήματος τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν ἱ. μονῶν Ἁγίου Ὄρους ἐπετρέπη δυνάμει τοῦ νόμου 5377 ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐκδοσὶς ὁμολογιακοῦ δανείου, ὀνομαστικῶς κεφαλalaὶου ἴσου πρὸς τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου ἐξευρισκόμενον τμήμα. Αἱ ἐν λόγῳ ὁμολογία ὡς ἐκ τῆς προελεύσεως αὐτῶν εἰσὶν κατὰ ρητὴν τοῦ νόμου διάταξιν ἀνεπίδεκτοι οἰασθῆναι μεταβιβάσεως, τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου θεωρεῖται πάγιον ἀποδίδον ὡς ἐκ τούτου διηνεκῆ σταθερὰν πρόσδοον. Ἐν Ἀθῆναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1934. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Δ. Χέλμης. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ δημοσίου χρέους (ὑπ. δυσ.).» Εὐχὴ μας εἶναι ὅ Ἁγιορείτης λόγιος μοναχὸς Ἰουστίνος νὰ προσφέρει στὴν ἔρευνα καὶ ἄλλους παρόμοιους ἱστορικοὺς-πνευματικοὺς καρποὺς ἀπὸ τὸ Ἅγιο Ὄρος.

Ἄριστοτέλειο Πανεπιστήμιον Θεσσαλονικῆς

ΑΘΑΝ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Νικολάου Κρουσουλοῦδη, Ὁ βίος καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἔθνομάρτυρος μητροπολίτου Χίου Πλάτωνος Φραγκιάδου (1776-1822), Θεσσαλονικὴ 1931, σσ. 224 + 12 εἰκ.

Ὁ συγγραφεὺς, Χίος τὴν καταγωγή, καταπιάνεται μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον θέμα ἀποκα-

θιστὰ πρῶτος αὐτὸς πληρέστερα τὸν βίο καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἔθνομάρτυρα μητροπολίτη Χίου Πλάτωνος Φραγκιάδου καὶ συμβάλλει ἔτσι μαζὶ μεῖ ἄλλους στὴ σωστὴ προβολὴ τοῦ κεφαλαίου τῆς Ἐκκλησίας στοὺς ἀγῶνες τοῦ Γένους ἐπὶ τουρκοκρατίας. Σὲ τρία βασικὰ μέρη ἀσχολεῖται, πρῶτον μετὰ τὴν ἀρχικὴ σταδιοδρομία τοῦ ἔθνομάρτυρα μετὰ τὸν τίτλο «Ὁ Παντολῶν Φραγκιάδης» (σσ. 33-51), στὴ συνέχεια στὸ δεύτερο μέρος ἀναφέρεται στὴ δράση του τὴν ἐπισκοπικὴν, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἔθνικὴν ποὺ καταλήγει στὸ μαρτύριό του μετὰ τίτλο «Ὁ μητροπολίτης Χίου Πλάτων» (σσ. 55-138) καὶ στὸ τρίτο ἐπεκτείνει τὴν ἔρευνα τῆς καταξίωσης τοῦ ἔθνομάρτυρα κληρικοῦ μέχρι σήμερον μετὰ τίτλο «Μνήμη τοῦ ἔθνομάρτυρος Πλάτωνος» (σσ. 141-172). Σπουδαία νέα συμβολὴ τοῦ συγγραφέα εἶναι ἡ δημοσίευσή σὲ παράρτημα 21 ἐγγράφων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ 15 γιὰ πρώτη ἔρχονται στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας, κατὰλληλα ὑπομνηματισμένα. Ἡ βιβλιογραφία ποὺ προηγεῖται εἶναι πλήρης (σσ. 12-28), τὸ δὲ εὑρετήριο ποὺ κατακλείει τὴν ἔργασίαν (σσ. 201-247) ἀρκετὰ καταποτιστικό. Ἀπὸ τὶς φωτογραφίες ποὺ δημοσιεύονται συγκίνηση προκαλεῖ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 10, ποὺ δείχνει τὴν εἴσοδο τῆς σκοτεινῆς φυλακῆς τοῦ Φρουρίου Χίου, ὅπου κλείστηκε ὁ ἔθνομάρτυρας Πλάτων τὴν 28 Ἀπριλίου 1821 καὶ ἀπὸ τὴν ὁποία ὁδηγήθηκε στὴν ἀγχόνην μετὰ ἓνα ἔτος, τὴν 23 Ἀπριλίου 1822. Στὸν φιλόπονο ἔρευνητὴ εὐχόμεστε νὰ συνεχίσει τὶς ἔρευνές του πᾶνω στὴν ἴδια προσωπικότητα, γιὰ νὰ καλύψει μερικὰ ἀκόμα βιογραφικὰ κενὰ, ὁλοκληρώνοντας ἔτσι τὴν ἀξιόλογη, οὕτως ἢ ἄλλως, ἔργασίαν του.

Ἄριστοτέλειο Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης

ΑΘΑΝ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Γ. Ράπτη, Πιερίκα Χρονικά, Κατερίνη 1983, σσ. 240.

Εἶναι τὸ πρῶτο τεῦχος ποὺ ἐκδόθηκε στὴν Κατερίνη μετὰ ἐπιμέλειαν καὶ διεύθυνση τοῦ Λιβαδίτη φιλολόγου καθηγητῆ Γ. Ράπτη καὶ μετὰ τὴν συμπαράστασιν τῆς Πολιτείας, συγκεκριμένα τῆς καθηγήτριας Μαρίας Ἀρσένη, Νομάρχης Πιερίας, ποὺ καὶ γι' αὐτὸ ἔχει τὸ τεῦχος αὐτὸ στὴν ἀρχὴ τὸν χαιρετισμό της. Κάθε ἐκδοσὴ ποὺ προβάλλει τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν πολιτισμὸν κάποιου τόπου πρέπει νὰ καλωσορίζεται θετικὰ ἀπὸ τὸν ἔρευνητὴν. Ἡ Πιερία ἐξάλλου εἶναι ἓνα διαμέρισμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ἄγνωστα ἀκόμη πολλὰ ἱστορικὰ ἀποθέματα ποὺ περμένουν τοὺς ἱστορικοὺς ἔρευνητάς. Μέχρι τώρα ἔχουν γίνεαι, κύρια ἀπὸ τὸ 1954 κ.έ., δηλαδὴ ἀπὸ τότε ποὺ σάν πνευματικὸς ἡγέτης τοῦ τόπου ἐκλέχθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς μητροπολίτης Κίτρους ὁ Βαρνάβας Τζωρτζάτος, ἀξιόλογες προσπάθειες πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς προόδου τοῦ τόπου καὶ ἔχουν ἐκδοθεῖ γενικῆς καὶ εἰδικῆς ἔργασίης γιὰ τὴν Πιερίαν, ὅλες στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ ἀξιοπρόσπεκτες. Σάν συνέχεια αὐτῆς τῆς συνολικῆς προσπάθειας βλέπουμε μετὰ πολλὴν χαρὰ καὶ τὴ νέα αὐτὴ πνευματικὴ καρποφορία. Ὁ συγγραφέας μετὰ πολλὴν δρεξὴν καὶ καλὴν μέθοδον θέλει σὲ ἔξι μέρη νὰ μᾶς δώσει στὴν ἀρχὴν γεῦσιν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν (σσ. 9-48), τὴ μυθολογίαν (σσ. 49-78) τῆς Πιερίας καὶ νὰ προβάλλει ἄγνωστες πτυχῆς τῆς ζωῆς της, ὅπως τὶς ἀποκαλύπτουν γνωστοὶ συγγραφεῖς (π.χ. Δ. Παντερμαλῆς, Κ. Ρωμαῖος, Στ. Παπαδόπουλος) καὶ νὰ ἐπιμεινὶ ιδιαίτερα στὰ λαογραφικὰ στοιχεῖα της, παλιὰ καὶ νέα, ἐντόπια καὶ προσφυγικὰ (σσ. 93-134). Τελειῶνεται μετὰ τὶς «λογοτεχνικῆς σελίδες» (σσ. 137-188) καὶ μετὰ τὸν «παλμὸν τῆς ἐπικαιρότητας» (σσ. 191-236). Εὐχὴ μᾶς εἶναι νὰ ἔχει ἀνοδικὴν πορείαν ἡ ἐκδοσὴ αὐτὴ καὶ νὰ εἶναι ὄχι μόνον συλλεκτικὴ, ποὺ καὶ αὐτὸ πρέπει, ἀλλὰ νὰ γίνεαι καὶ ἔρευνητικὴ γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ εἰδικὸς νὰ τὴν χρησιμοποιεῖ καὶ ὡς πηγὴν ὅταν θέλει νὰ ἀσχοληθεῖ μετὰ τὴν Πιερίαν.

Ἄριστοτέλειο Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης

ΑΘΑΝ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ